

ΣΤΕΝΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ

*Ἄκριθὴ στά πίτουρα
καί φτηνὴ στ' ἀλεύρι.*

Ἄφοροῦσε ὄχι ὀρθολογιστικὴ χρῆση τοῦ χρήματος (ψευτοοικονομία).

*Ἄλλοῦ λαλοῦν οἱ κόκοροι
κι ἄλλοῦ γεννοῦν οἱ κότες.*

Ἄταν κάτι ἔρχεται ἀπὸ κεῖ, πού δέν τό περιμένεις.

*Ἄμα σοῦ πεῖ ἡ γυναῖκα σου νά πέσεις,
ναῦχεσαι νᾶναι χαμηλά.*

Λεγότανε σέ κείνους, πού πουλάγανε|ζοριλήκι
στίς γυναῖκες τους.

*Ἄρβανίτη κάνεις φίλο,
βάστα ἕνα κομμάτι ξύλο.*

Νά εἶσαι ἐπιφυλακτικὸς στίς σχέσεις σου μέ τούς ἀρβανίτες.

*Ἄσε τό λωλό τό νοικοκύρη
νά δέσει τό γαῖδαρό του ὅπου θέλει.*

Ἄ ὑπερζήλος ἐνοχλεῖ τόν ἐργοδότη καί πρέπει
ν' ἀποφεύγεται.

*Βρῆκε ὁ γύφτος τὴ γενιά του
κι' ἀναγάλιασ' ἡ καρδιά του.*

Ἄταν κάποιος χαίρεται, πού βρῆκε τόν ὄμοιό του. (εἰρωνικά).

*Δεῖξε μου τὴ συντροφιά σου,
νά σοῦ πῶ τὴν ἀρχοντιά σου.*

Παραινετικὴ γιά καλῆς ποιότητας παρέες ἢ εἰρωνικὴ
γιά τό ἀντίθετο.

*Δέν εἶναι μόνο το γέθεντο,
ἀλλά καί γεθεντισμένη νά σέ ποῦνε
εἶναι τό ἴδιο πράμα.*

Λεγότανε σε περιπτώσεις, πού μιᾶς γυναίκας
τῆς ἔβγαине κακό ὄνομα χωρίς αἰτία.

*Εἶχε κι' ἡ γριά ποντί
κι' ἔσκυβε καί 'θώριε το.*

Εἰρωνεία γιά ὅσους ἤθελαν νά προβάλουν ἀνύπαρκτα προσόντα.

*'Εκατό βουρδουλιές
σέ ξένο πισινό.*

Λεγότανε ἀπό κάποιον πού ὑπέφερε στόν παρηγορητή του.

*'Εμη φταίχτης,
ἔμη ἀποπανωθιώτερος.*

"Όταν ὁ φταίχτης προσπαθοῦσε νά παρουσιαστῆ θῦμα
καί νά βγεῖ κι ἀπό πάνω.

*"Ενα τό 'χε ὁ κασίδης,
ἤθαζέ το κι' ἤθαζέ το.*

Γι' αὐτόν πού, σκόλη καθημερινή, φοροῦσε
τό ἴδιο κουστοῦμι.

*"Εφρα τήν κότα σου,
τά κάνω μέσ' τήν πόρτα σου.*

Γιά ὅσους ξεχνούσανε τίς εὐεργεσίες πού τοῦς ἔγιναν.

*"Η σκρόφα τό γεθέντισμα,
γιά πανηγύρι τό 'χει.*

Για περίπτωση γυναίκας ἀνήθικης, πού δέν τήν ἐνδιέφερε
ὁ διασυρμός της.

*Καί τά ὀρφανά πορεύονται
κι' οἱ χῆρες οἰκονομοῦνται.*

"Όταν ἀναξιοπαθοῦντες ἔχουνε τελικά καλή τύχη.

*Κάλλιο στό μάλλι μου
παρά στό κεφάλι μου.*

"Εκφραση ἀνακούφισης ἐπί μικροατυχημάτων.

*Λεμόνι καί φηλυκό παιδί,
πούλιε καί μετάνιωνε.*

Προτροπή στό γρήγορο πάντρεμα τῶν κοριτσιῶν.

*Μήν κυττᾶς τή στραβή μου τή μύτη,
νά κυττᾶς τήν ἴσια μου τήν τύχη.*

Γιά κείνους πού χωρίς προσόντα πετυχαίνουν στή ζωή.

*Νοιώθει κι' ὁ ἀρβανίτης,
ποιό εἶν' τό πιπεράτο.*

Ἐκφραση περιφρόνησης γιά ὄσους δεν μπορούσανε,
νά ξεχωρίσουνε τό καλό πράγμα.

*Ὁ Θεός νά σέ φυλάει ἀπό τόν ξεβράκωτο,
πού θά βάλει βρακί στόν πσιινό του.*

Γι' αὐτούς πού ἐπαιρναν τά μυαλά τους ἀέρα, μόλις ἐπιαναν
καμιά δεκάρα.

*Ὁ σκύλος 'κεῖ πού τρώει,
'κεῖ βαδίζει.*

Ἄφορᾶ τά γλοιώδη, ἔρποντα καί συμφεροντολόγα ἄτομα.

*Ὁ Κατσιβελος ἤμαθενε γδυνμός
καί ντρέπεται ντυμένος.*

Γι' αὐτόν πού δέν αισθανότανε ἄνετα καί δυσφοροῦσε,
ὅταν φόραγε καλά ρούχα.

*Ὅντας ζυμώσεις χόρτασε
κι ὄντας χοιροσφαῖσεις.*

Παραίνεση ἐκμετάλλευσης τῶν εὐκαιριῶν.

*Ὅπου ἀκαμάτρα καί λωλή,
ἔχει τήν τύχη τήν καλή.*

Λεγότανε, ὅταν κοπέλες πού δέν ἀξίζανε, εἶχανε καλή τύχη.

*Ποιός παινᾶ τή νύφη μας,
ἢ τσιμπλοῦ ἢ μάννα της.*

Γιά περίπτωση πού ἐπαινοῦσε κάποιος συγγενή ἢ φίλο του.

Σά λείπεις ἀπ' τό γάμο σου,
ἄλλος γλεντᾶ τή νύφη.

Πρέπει νά εἶσαι πάντοτε κοντά στά ἐνδιαφέροντά σου.

Σκότωνε λωλοί,
πλέρωνε τζερεμέδες.

Όταν μπλέξεις μέ ἀγύριστα κεφάλια, πάντα θά πληρώνεις
τά σπασμένα.

Στῆς λεύτερης τήν πόρτα,
ἐκατό κι' ὁ γαῖδαρος.

Ἔτσι δικαιολογούσανε τά πολλά προξενιά
κάθε πολύφερνης νύφης.

Τά ἀγγειά γινῆκαν θυμιατά
κι' οἱ κοπριές λιβάνι.

Λεγότανε σέ περιπτώσεις ὑποπτης κοινωνικῆς ἀνόδου ἀτόμων
χαμηλῆς ἠθικῆς στάθμης.

Τά λόγια τῶν πολλῶ,
κάνουν τόν ἄνθρωπο λωλό.

Νά μή φεύγεις ἀπό τή γραμμή σου ἀκούγοντας τά λόγια
τοῦ ἑνός καί τοῦ ἄλλου.

Τά πάχη μου, τά κάλλη μου
εἶναι κι' ἡ ὁμορφιά μου.

Τό πάχος ἐθεωρεῖτο καί μέτρο ὁμορφιάς.

Τόν τεμπέλη σάν τόν ἔχεις,
τόν προφήτη τί τόν θέλεις.

Γιά τούς τεμπέληδες, πού μηχανεύονται διάφορες προφάσεις,
γιά νά ἀποφύγουν τή δουλειά.

Τοῦ καλοῦ ἀντροῦς ἡ γυναίκα,
ἀπό τή μούρη φαίνεται.

Γιά μιὰ παντρεμένη, πού γιά πολύ χρόνο διατηροῦσε
τή φρεσκάδα της.

Τοῦ κλέφτη, ὄλο τοῦ κλέβουνε.

Πρόσεχε αὐτόν, πού συνέχεια λέει, ὅτι τόν κλέβουνε.

*Τοῦ κόσμου τά κοροΐδα,
τόν κόσμο κοροΐδεύουνε.*

Γιά ὄσους δέ βλέπανε τίς δικές τους μπομπές
καί κυττάζανε νά περιγελοῦν τούς ἄλλους.

*Ψόφησε τό βοῦδι μας,
πάει ἡ κολλιὰ μας.*

Σέ περίπτωση διάλυσης συνδέσμου ἢ συνεργασίας, γιατί παύσανε
νά ὑπάρχουν οἱ αἰτίες πού τίς δημιουργήσανε.

Γιώργος Ι. Φαλαγγᾶς